

ΤΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ΥΔΡΑΥΛΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΕΤΣΟΒΙΟΥ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΥ

'Υπό τοῦ κ. NIK. N. AMBRAZI, 'Άγρονόμου Τοπ. Μηχαν., Διπλ. Ε.Μ.Π.,
'Επιμελητοῦ Ε. Μ. Π., Μ. A. S. C. E.

Τὸ μικρὸν Ἐργαστήριον "Υδραυλικῆς τοῦ Ε.Μ.Π. ενδίσκεται εἰς τὸν ὑπόγειον χῶρον τοῦ κτιρίου Γκίνη, καλύπτον μίαν ἐπιφάνειαν 370 τ. μ. (Σχ. 1).

Τοῦτο ἔργοισεν ἀναπτυσσόμενον ἀπὸ μακροῦ, ὅτε ὁ ἀείμνηστος καθηγητῆς τῆς "Υδραυλικῆς Γ. Καρακασσώνης ἀνέλαβε τὴν ὁργάνωσιν ἐνὸς συγχρόνου Ἐργαστηρίου, ἐντὸς αὐτοῦ τούτου τοῦ χώρου τοῦ Ε.Μ.Π., ἀμέσως ποσιτοῦ εἰς τοὺς σπουδαστάς, τὸ ὅποιον θά ἔξετλήθου διττὸν σκοπὸν. 'Αφ' ἐνὸς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διδασκομένων ἀπλῶν πειραμάτων ἐπὶ τόπον, ἀφ' ἐτέρου τὴν ἔξασκησιν σπουδαστῶν ἐπιδιωκόντων ἔργαστηριακὴν πείραν, πρὶν ἡ ἔλθουν οὗτοι ἐπικρήνεται εἰς τὸν Γ. Καρακασσώνην, εἰς τὸν μικρὸν ἀριθμὸν συναδέλφων, οἱ δόποι κατὰ τὰ πρῶτα δύσκολα ἔτη

Σήμερον τὸ μικρὸν Ἐργαστήριον δύναται πλέον ν' ἀνταποκριθῆ ἐις τὰς ἀνάγκας ἐνὸς συγχρόνου ἐκπαιδευτικοῦ Ἐργαστηρίου. Καὶ τοῦτο πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὁφείλεται εἰς τὸν Γ. Καρακασσώνην, εἰς τὸν μικρὸν ἀριθμὸν συναδέλφων, οἱ δόποι κατὰ τὰ πρῶτα δύσκολα ἔτη

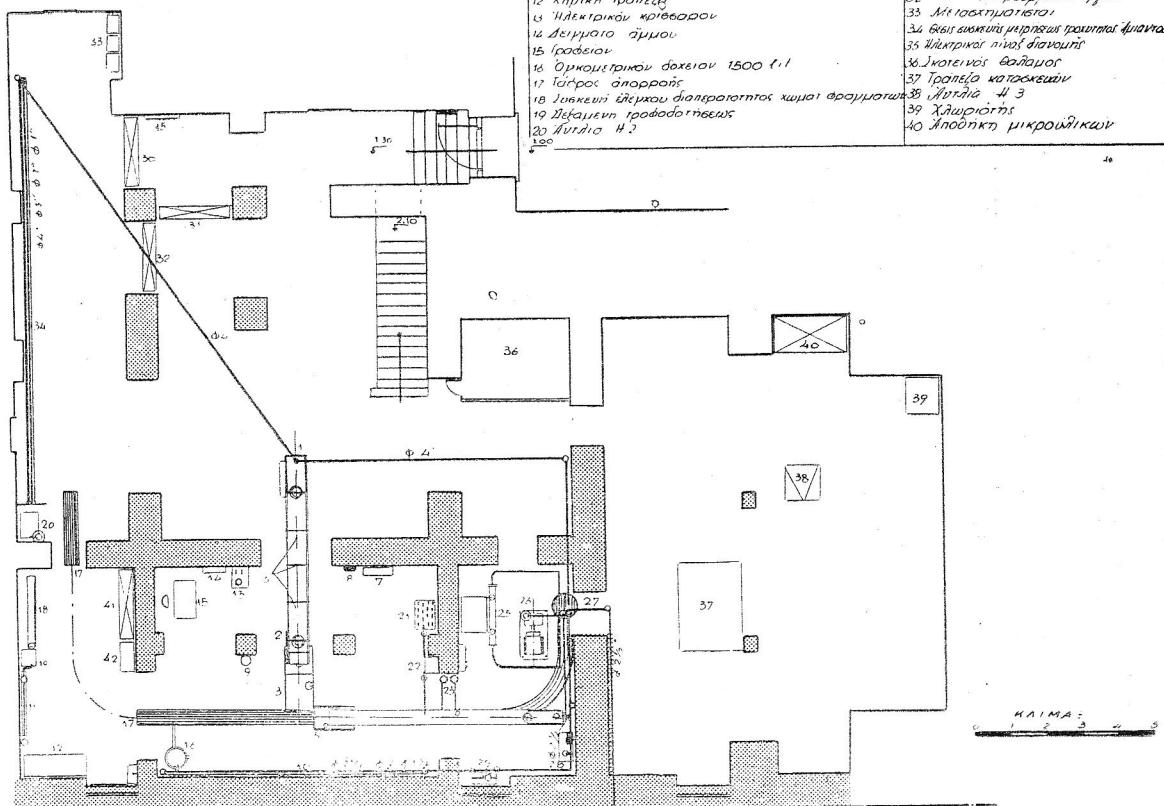
ἀφιέρωσαν ἀνιδιοτελῶς σημαντικὸν χρόνον διὰ τὴν κατασκευὴν πλείστων ὄσων τμημάτων τοῦ Ἐργαστηρίου, καὶ εἰς τὸν καθηγητὴν κ. I. Ρωμαΐδην, ὁ ὃποῖος ἔκτοτε συνεχίζει τὸ δύσκολον τοῦτο ἔργον.

"Ἡ δογάνωσις τοῦ Ἐργαστηρίου ὑπῆρχε δυσκολωτάτῃ. 'Υπῆρχον ἐλάγιστα ἀπηρχαιωμένα ἔξαρτήματα, ὄχορηστα ἀπὸ καιοῦν, ἐν φρέατα ἀνετενδυτον, τὸ ὅποιον μετὰ τίνος φειδοῦς ὑπέσχετο μίαν ἡ δύο δεκάδας λίτρων ἀνά δευτερόλεπτον, ἀναλόγως τῆς ἐποχῆς τοῦ ἔτους, καὶ μία ἀντλία 2 1/2" καινούργιης μὲν ἀλλὰ κακῶς λειτουργοῦσσα.

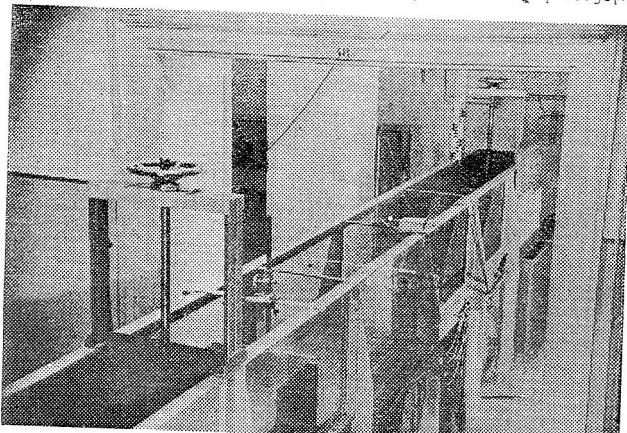
"Ἐν ἀφθονίᾳ ὑπῆρχον μόνον δείγματα σωλήνων, εἰδικῶν τεμαχίων, δικλειδεῖς καὶ ἀλλὰ ἔξαρτήματα, διορεαὶ ἔξινων Οὔκων, ἀπαντά πόδες ἐπίδειξιν.

Διέτοις ἐνὸς προκαταρτισθέντος προγράμματος μακρᾶς πνοῆς, εἰς τὸ ὅποιον ἡ προσωπικὴ ἐργασία εἶχε τὸν κυριώτερον ρόλον, καὶ ἐντὸς τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων τοῦ δημιουργούμενου Ἐργαστηρίου, ἐπραγματοποιήθησαν σχέ-

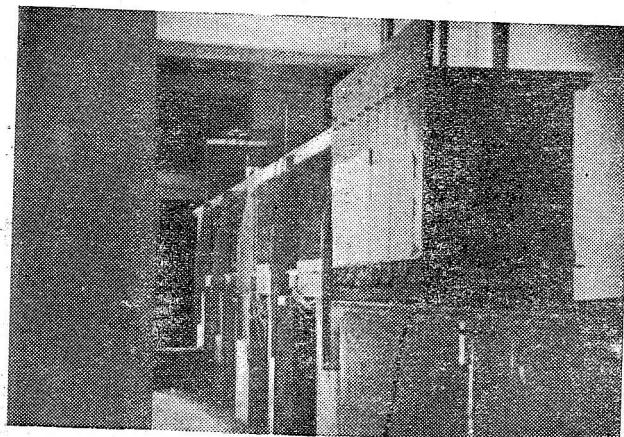
Μικρὸν ἐργαστήριον Υδραυλικῆς Ε.Μ.Π.

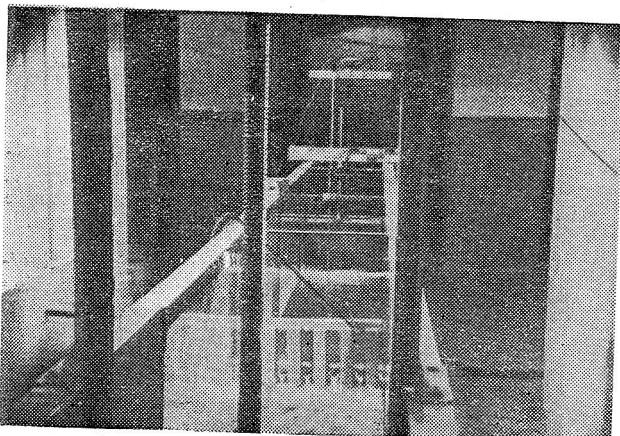
δια έγκαταστάσεως συγκροτήματος έχοντος τὴν ἔννοιαν Εργαστηρίου "Υδραυλικῆς." Έκτοτε παραγόντων ἐπτά ἔτη. Σήμερον, αἱ προσφερόμεναι δυνατότητες ὑπὸ τοῦ Εργαστηρίου "Υδραυλικῆς" τοῦ Ε.Μ.Π., εἰς τινὰ πειραματιζόμε-

Εἰκὼν 1.—Τάφρος μικροῦ Εργαστηρίου "Υδραυλικῆς". Διακρίνονται: "Ἐν ἀκιδωτὸν σταθμήμετρον Ott καὶ ὁ μικρομυλίσκος μετὰ τοῦ στροφογράφου του. Εἰς τὸ δάθος καὶ εἰς τὸ δεξιὸν μέρος διακρίνεται ὁ πίναξ ἐλέγχου πιέσεων τοῦ πυθμένος, ὡς καὶ ἡ μετρητικὴ δεξαμενὴ Tomson.

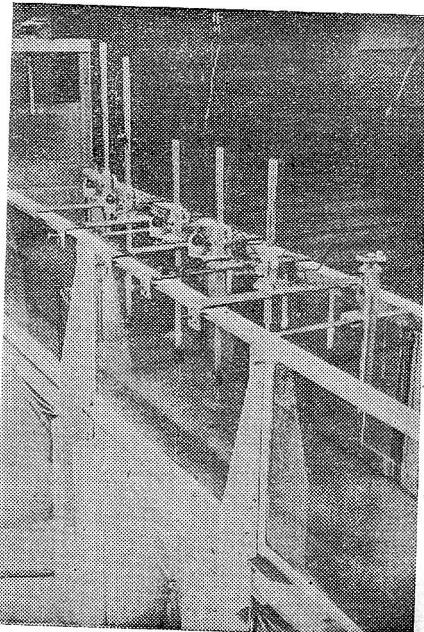

Εἰκὼν 2.—Τάφρος μετὰ τοῦ πίνακος ἐλέγχου τῶν πιέσεων.

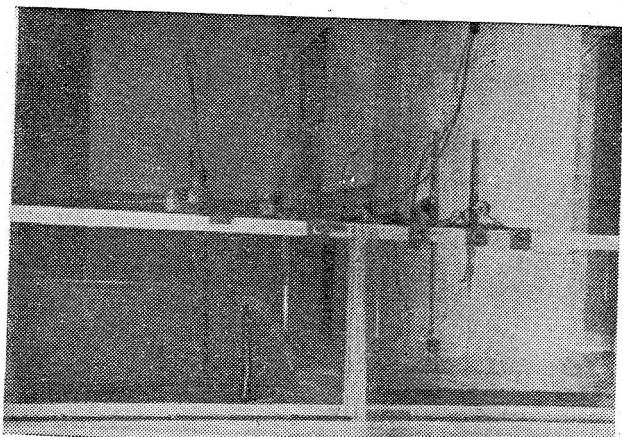

Εἰκὼν 3.—Ἐπέρα σφις τῆς τάφρου ἐν λειτουργίᾳ. Διακρίνεται τὸ ἀκραίον στέλεχος τοῦ σωλήνος Pitot (ἐπὶ τοῦ μοντέλου τῶν πολλαπλῶν μεσοσβάθρων).

νον, εύκόλως κατανοοῦνται διὰ τῆς κατωτέρῳ περιληπτικῆς περιγραφῆς τούτου.
Ἄρχικῶς ἀποκατεστάθη ἡ δρόμη λειτουργία τῆς ὑπαρχούσης ἐν αὐτῷ ἀντλίας (Σχ. 1/26) καὶ ἐνισχύθησαν αἱ τροφοδοτούσαι ἡλεκτρικαὶ γραμμαί. Ετοποθετήθησαν πλειστά ὅσα φωτιστικά σημεῖα, κινητὰ καὶ μή, ἔξασφαλίζοντα οὕτω ἔνα ἄπλετον φωτισμόν.

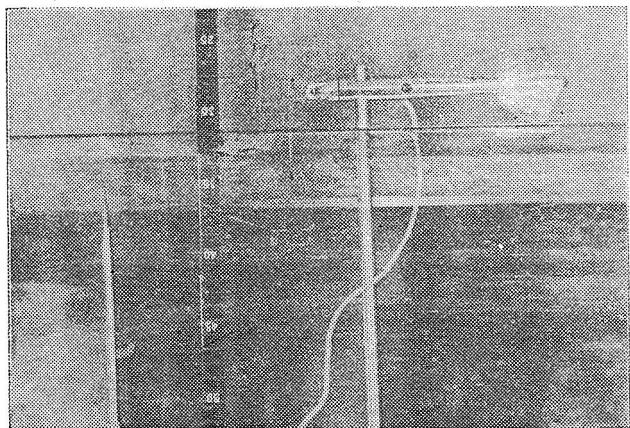

Εἰκὼν 4.—Ἀποφις τῆς τάφρου μετὰ τεσσάρων αὐτομάτων σταθμημάτρων καὶ δύο ἀκιδωτῶν ἐν λειτουργίᾳ.

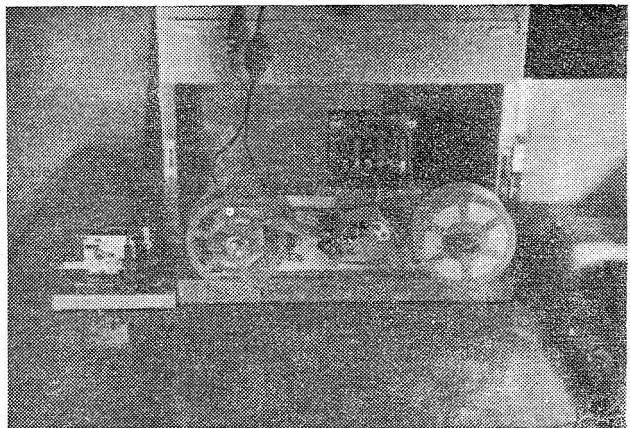

Εἰκὼν 5.—Πλευρικὴ σφις τῆς τάφρου μετὰ ἐκχειλιστοῦ. Μετρητικὲς ἐλευθέρας στάθμης ἐκχειλιστοῦ τῇ διοθείᾳ τῶν αὐτομάτων σταθμημάτρων.

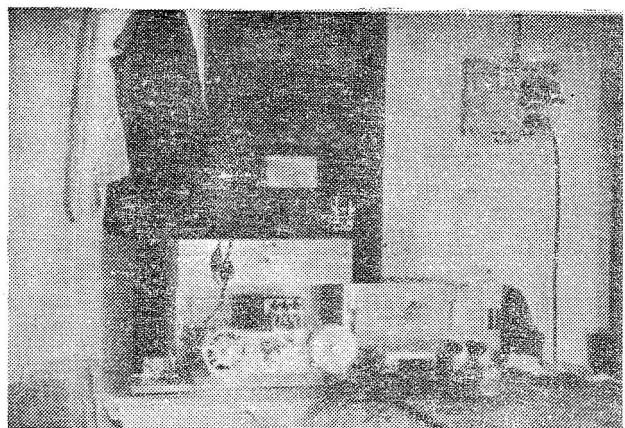
"Ηρχισεν ἡ κατασκευὴ σιδηρᾶς πειραματικῆς τάφρου (Σχ. 1/1) μεθ' ὑελίνων τοιχωμάτων καὶ πυθμένος δριζοντίου, ὡς καὶ ἡ τροφοδότησις ταύτης ὑπὸ τῆς ἀντλίας.
Ἐκ παραλλήλου κατεσκευάσθη παροχετευτικὸς κλάδος σωληνώσεων τροφοδοτούμενος ὑπὸ τῆς ἀντλίας, ἔξυπηρετῶν σύστημα ἐλέγχου καὶ μετρήσεως, τραχύτητος καὶ παροχῆς, διὰ τὴν εἰς χαλυβδοσωλῆνας. (Σχ. 1/10). Αργότερον ἐτοποθετήθησαν τὰ μετρητικὰ σημεῖα, ἢτοι: εἰς μετρητής Venturi 2² καὶ φ 12⁰, μία συστολὴ 1: 2, καὶ ἐν σύστημα μετρήσεως τῆς διαφορᾶς τῶν πιέσεων δι' ἅπαντα τὰ χαρακτηριστικά σημεῖα τῶν δοκιμαστικῶν σωλήνων, συνοικιδίως δέκα. Τὰ σημεῖα ταῦτα δύνανται νὰ συνδέσθωσιν ἀνά

Εικόνα 6.—Μικρομυλίσκος ἐν λειτουργίᾳ.

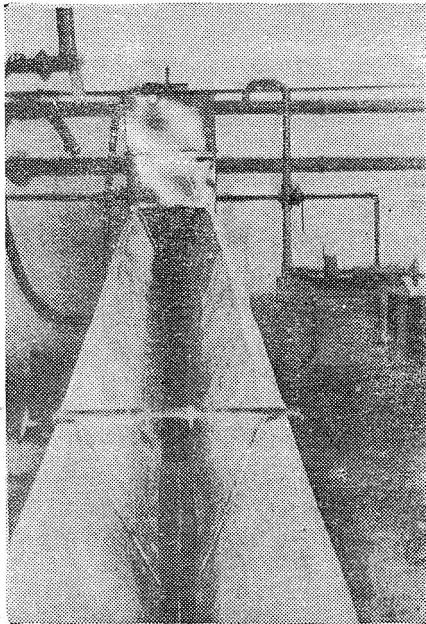
Εικόνα 7.—Χρονογράφος μετά αὐτογραφικού μετρητού ταχυτήσων ΟΤΤ. Ικανότης καταγραφῆς τῶν ταχυτήτων ἔξι σημείων τῆς τάφρου.

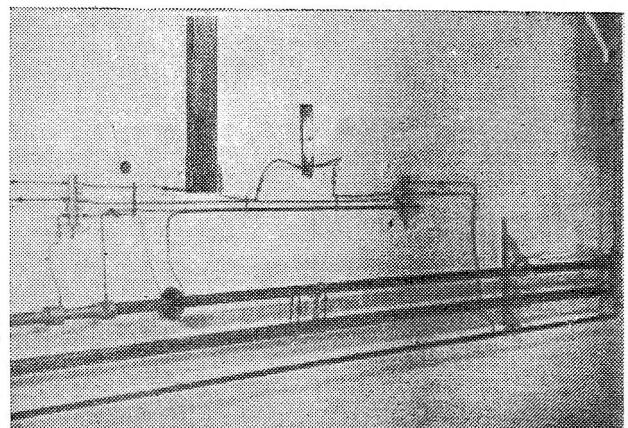
Εικόνα 8.—Σύστημα αὐτομάτου καταγραφῆς : ταχύτητος εἰς ἑν σημείον τῆς τάφρου, τοῦ χρόνου ἀνέ 1 ή 1/2'' καὶ τῶν διακυμάνσεων τῆς στάθμης εἰς τέσσαρα σημεῖα τῆς τάφρου. Διακρίνονται ἔξι ἀριστερῶν πρός τὰ δεξιά : ὁ χρονογράφος, ὁ αὐτόματος καταγραφῆς, τὸ κιβώτιον τῶν συνδέσεων, καὶ τέσσαρες ἡλεκτρονικοὶ ὄφθαλμοι, διὰ τῶν ὅποιων ἐλέγχεται ἡ ἐπιφῆ τῶν ἀκροδεκτῶν τῶν σταθμημέτρων μετά τῆς μέσης ἐπιφανείας τοῦ διάτοιχος.

δύο καὶ τῇ βοηθείᾳ δύο κιβωτιδίων διανομῆς νὰ συνδεθῶσι μεθ' ὑδραγγυρικοῦ μανομέτρου 0.70 μ., ὡς καὶ μεθ' ἑτέρου τοιούτου τετραχλωριούχου ἄνθρακος 1.00 μ.

Μετά τὸ πέρας τῆς κατασκευῆς τῆς δοκιμαστικῆς τάφρου, ἡρχισεν ἡ κατασκευὴ συστήματος ἀποσβέσεως τῆς

Εικόνα 9.—Τριγωνικὴ τάφρος πειραματισμοῦ μετά τῆς δεξαμενῆς ἡρεμήσεως. Ἀριστερά συσκευὴ ἐλέγχου ὑδρομετρητῶν.

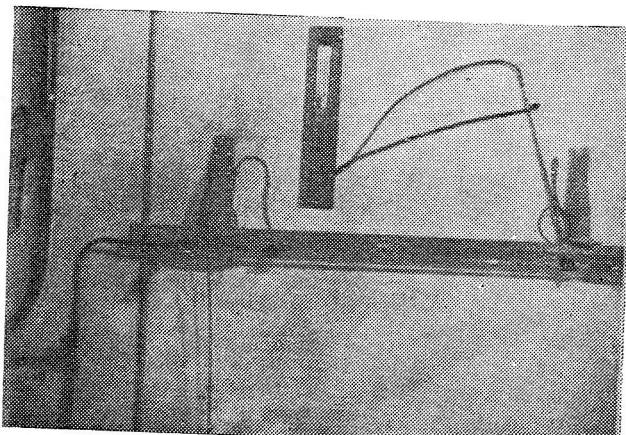

Εικόνα 10.—Σύστημα μετρήσεως τραχύτητος εἰς γαλβανισμένους σωλῆνας. Ἐκ δεξιῶν διακρίνονται: Venturi, συστολή, κινητήρια διανομῆς, ἔν μανόμετρον 0.90 μ. τετραχλωριούχου ἄνθρακος καὶ ἔν διραγγυρικὸν μετρήσεως ταλαντώσεων.

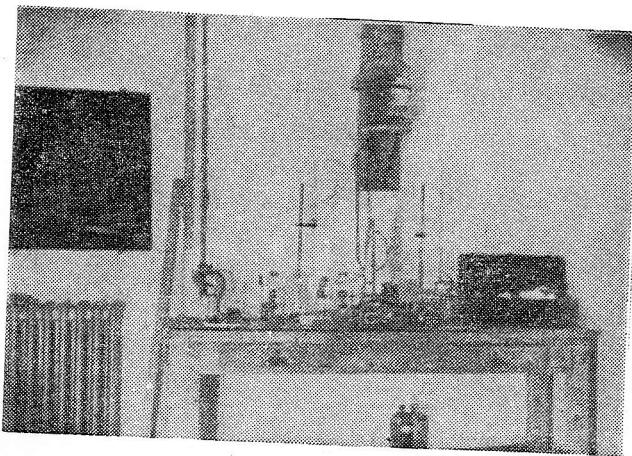
κινητικῆς ἐνεργείας τοῦ διὰ τοῦ θαλάμου ἡρεμήσεως εἰσρέοντος διάτοιχος. Τοῦτο κατεσκευάσθη ἐκ τεμαχίων ψυγείου αὐτοκινήτου, διατοήτων διαφραγμάτων καὶ καλάθων διανομῆς. Οὕτω συντομως ἡ λειτουργία τῆς τάφρου ἐπετεύχθη ὄμαλῶς, μὲ μίαν μεγίστην παροχὴν ταύτης 10 λίτρων/δλ.

Αἱ μετρήσεις τῶν ταχυτήτων, σταθμῶν καὶ διακυμάνσεων τούτων ἐντὸς τῆς τάφρου ἐγένοντο ἀρχικῶς διὰ τοῦ μοναδικοῦ Πίπτω τοῦ ἐργαστηρίου, τύπου Prandtl πολὺ μικρᾶς πλούτειας, ἀκιδωτῶν διὰ τοῦ ὅγκοτριτων σταθμημέτρων ΟΤΤ μετρίας ἀκριβείας καὶ συστήματος σταθμημέτρων ἐπαφῆς ἀντιστοίχως. Ἀργότερον προσετέθη εἰς μικρομυλίσκος ΟΤΤ μετ' αὐτομάτου καταμετρητοῦ, τροφοδο-

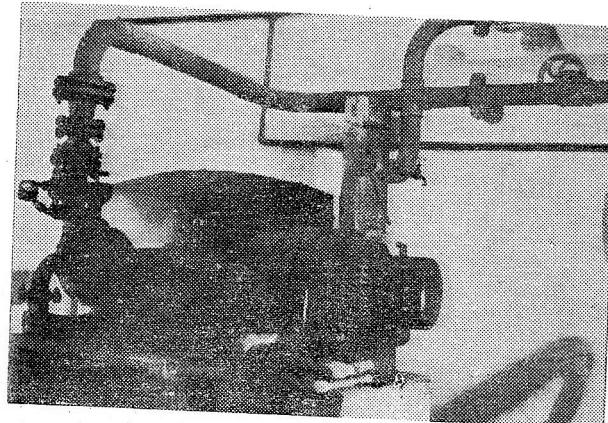
τουμένου υπό συσσωρευτού. "Απαντα τά άνωτέρω εξαρτήματα μετρήσεως έστησείζοντο ἐπὶ σιδηρῶν ἔγκαρδινων ἑλασμάτων δινομένων κατά βούλησιν νὰ μετακινηθῶσι κατά μῆκος τῆς τάφρου. (Σχ. 1/4).

Εἰκώνα 11.—Συσκευὴ Reynolds.

Εἰκώνα 12.—Χημικὴ τράπεζα.

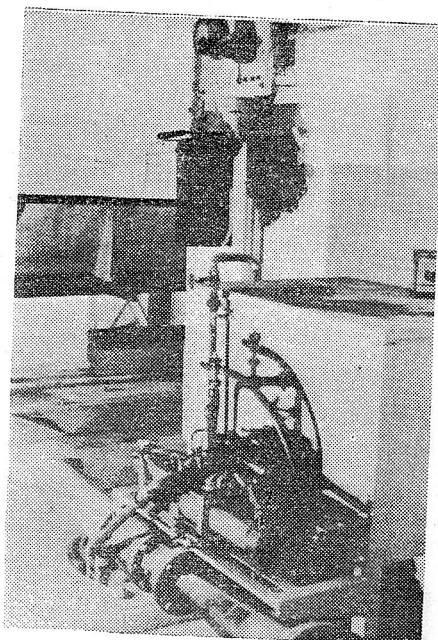

Εἰκώνα 13.—Αντλία A.S.E.A.

Συντόμως ἐπερατώθη ἡ κατασκευὴ δεξαμενῆς μετρήσεως μετά ἐκχειλιστοῦ ΤΟΜΣΟΝ, καὶ ἐτοποθετήθη ἐπὶ τὰ κατάντη τῆς τάφρου, διὰ τὴν μέτρησιν τῶν παροχῶν ταύτης. (Σχ. 1/3). Ἡ ἐκ τῆς τάφρου ἐκροή ἐντὸς τῆς δεξαμε-

νῆς ΤΟΜΣΟΝ φέρει κάλαθον διανομῆς 4", ὃς καὶ κατακόρυφον διάφραγμα μηδενισμοῦ τῶν κυματισμῶν καὶ τῆς ταχύτητος προσπελάσεως. Αἱ μετρήσεις τῆς στάθμης ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς ἐκτελοῦνται ἐντὸς κυλινδρικοῦ θαλάμου ἡρεμήσεως τῇ βοηθείᾳ μικρομετρικοῦ σταθμημέτρου μεγίστης ἀκριβείας, Ἐλληνικῆς κατασκευῆς. Οὕτω ἡ εἰς τὴν δεξαμενὴν μετρήσεως ἐπιτυγχανομένη στάθμη φοῖς εἶναι ἡρεμωτάτη καὶ αἱ μετρήσεις ταύτης δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσι μετά μεγίστης ἀκριβείας.

Διὰ μετρήσεις παροχῆς κάτω τοῦ ἑνὸς λίτρου, ὃπου τὰ ὑπὸ τοῦ ἐκχειλιστοῦ ΤΟΜΣΟΝ διδόμενα ἀποτελέσματα ὑστεροῦν εἰς ἀκριβειαν, κατεσκευάσθη δύγκομετρικὸν δοχεῖον χωρητικότητος 1500 λιτ. αὐτομάτου ἐκροῆς μετὰ δεξιωτερικοῦ ἐνδεικτικοῦ ὑαλίνου σωλῆνος. (Σχ. 1/11).

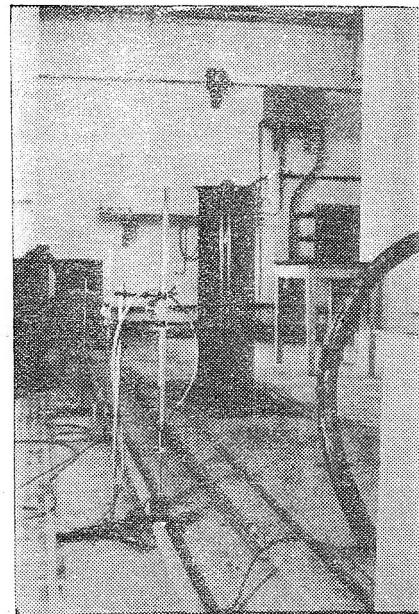
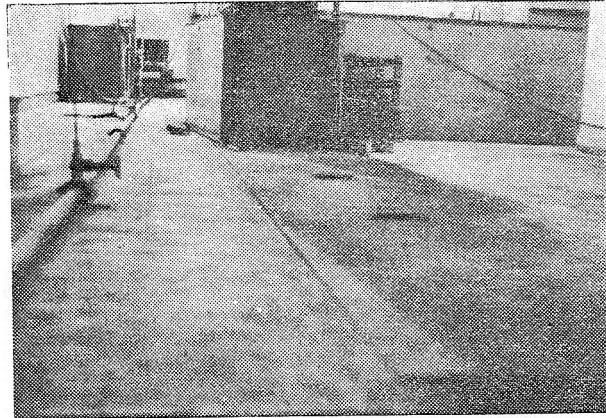
Εἰκώνα 14.—Αναμικτήρ Venturi.

Διὰ τοῦ ὡς ἄνω δύγκομετρικοῦ δοχείου καὶ τῇ βοηθείᾳ τῶν χρονομέτρων τοῦ ἐργαστηρίου ἡδυνήθημεν νὰ ἐπιτύχωμεν ἀνέτως μετρήσεις παροχῆς τῆς τάξεως τῶν 0.01 λιτ/δλ. Διὰ τοῦ αὐτοῦ δργάνου ἐκτελοῦνται καὶ αἱ μετρήσεις μικρῶν παροχῶν εἰς τὸ σύστημα ἐλέγχου τῆς τραχύτητος χαλυβδοσωλήνων, ὃπου δευτέρᾳ κατασκευασθεῖσα δεξαμενὴ ΤΟΜΣΟΝ (Σχ. 1/5) διὰ πολὺ μικρὰς παροχὰς δὲν λειτουργεῖ κανονικῶς.

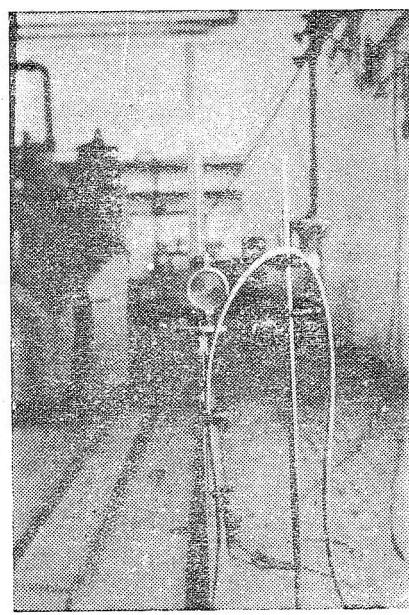
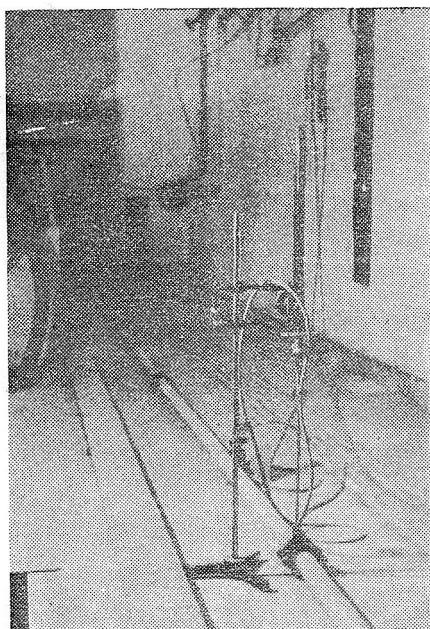
Ἐκ τῶν δεξαμενῶν ΤΟΜΣΟΝ τὸ ὕδωρ δύναται νὰ ἐκχειλισθῇ εἰς ὑπόγειον συλλεκτήριον τάφρον (Σχ. 1/17), ἡ ὁποίᾳ κατασκευασθεῖσα τμηματικῶς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἔξυπηρετεῖ ἥδη τρία ἐπὶ πλέον κύρια σημεῖα τοῦ Ἐργαστηρίου. Ἡ τάφρος αὗτη καταλήγει εἰς τὸ φρέατο τοῦ ἐργαστηρίου (Σχ. 1/27), εἰς τὸ ὁποῖον καὶ διοχετεύει τὴν παροχὴν τῆς πειραματικῆς τάφρου ὡς καὶ τὴν παροχὴν παντὸς ἐτέρου συγκροτήματος τροφοδοτοῦντος ταύτην. Οὕτω τὸ σύστημα τροφοδοτήσεως τῶν συσκευῶν τοῦ ἐργαστηρίου ενῖαν κλειστόν.

Σήμερον ἡ τάφρος ἔχει ἐμπλουτισθῇ δι' ἐπτὰ μικρομυλίσκων ΟΤΤ συνδεομένων ἀπ' εὐθείας μετ' αὐτομάτου

ήλεκτρικού χρονογράφου (Σχ. 1/7) καταγραφῆς 1 δλ. και 1/2 δλ., έξι σταθμητών μετά ήλεκτρονικού όφθαλμού άπ' εὐθείας συνδεομένων μετά τοῦ ήλεκτρονικού χρονογράφου ΟΤΤ (Σχ. 1/8) ώς και δι' ένός σταθμηγράφου ΟΤΤ διαρκείας 24 ώρων. (Σχ. 1/9). Έτερα έπινα άκιδωτά σταθμήμετρα μεγάλης άκριβείας δίδουν εις τὴν τάφρον δυνατότητας πειραματισμοῦ μη ὑστερούσας τὸν τῆς ἀλλοδαπῆς.

Εἰκὼν 15.—Συσκευὴ μετρήσεως τραχύτητος ἀμιαντοσωλήνων.

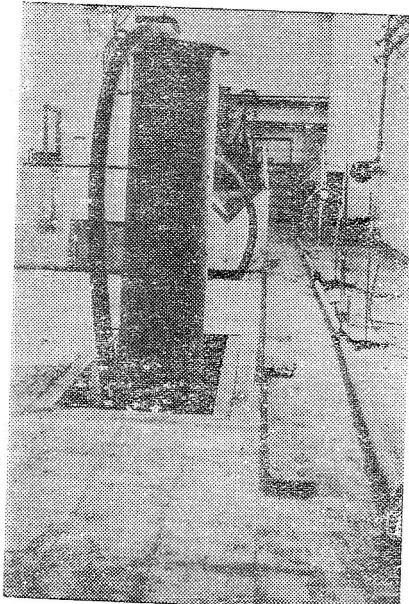
Εἰκὼν 16.—Συσκευὴ μετρήσεως διανομῆς ταχυτήτων εἰς ἀμιαντοσιμεντοσωλήνας.

Τελευταίως ἐπετεύχθη ἡ κατασκευὴ μιᾶς συσκευῆς ἐλέγχου τῶν πιέσεων εἰς τὸν πυθμένα τῆς τάφρου. Αἱ πιέσεις ἐπὶ τοῦ πυθμένος ταύτης μεταφέρονται εἰς πίνακα 80×100 παρὰ τὴν δεξαμενὴν (Σχ. 1/2) ΤΟΜΣΟΝ ὑπὸ κλίμακα 1/10, τῷ βιοηθείᾳ ἔλαστικῶν σωληνίσκων ἀποληγόντων εἰς ὑαλίνους κατακορύφους τοιούτους. Οὕτω διὰ μονιμοὺς καταστάσεις ροῆς δίδεται ἐπὶ τοῦ πίνακος διὰ τῶν δέκα

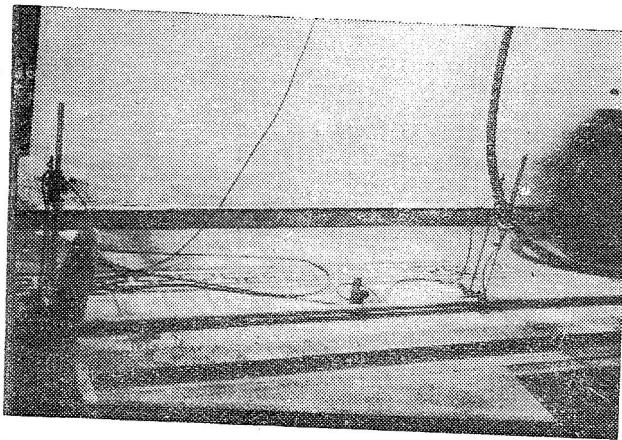
κατακορύφων σωληνίσκων μία εἰκὼν τῆς ουμπεριφορᾶς τῶν πιέσεων ἐπὶ τοῦ πυθμένος τῆς τάφρου. Διὰ τὴν περίπτωσιν κυματισμῶν ἀπαιτεῖται μία διόρθωσις λόγῳ ὑστερήσεως εἰς τὰς στάθμας τῶν σωληνίσκων καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ φαινόμενον δίδεται μὲ κάποιαν διαστροφὴν ὡς πρὸς τοὺς χρόνους τῶν μεγίστων σταθμῶν.

Ἐν ήλεκτρικὸν κρήσαρον δεχόμενον κρησάρας Β.Σ.Σ.

8—150 (Σχ. 1/13) συμπληρώνει τὰς ἀνάγκας τῆς τάφρου διὰ τὴν μελέτην προβλημάτων ὑποσκαφῶν, προσχώσεων, μεταφορᾶς φερτῶν ὑλῶν κ. ἄ.

Εἰκὼν 17.—Διπλή συσκευή μετρήσεως διανομῆς ταχυτήτων διὰ μικρούς ἀριθμούς Reynolds.

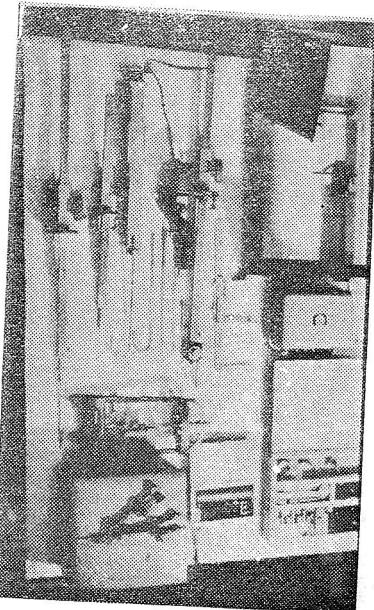

Εἰκὼν 18.—Μικροπιττώ δίδυμον.

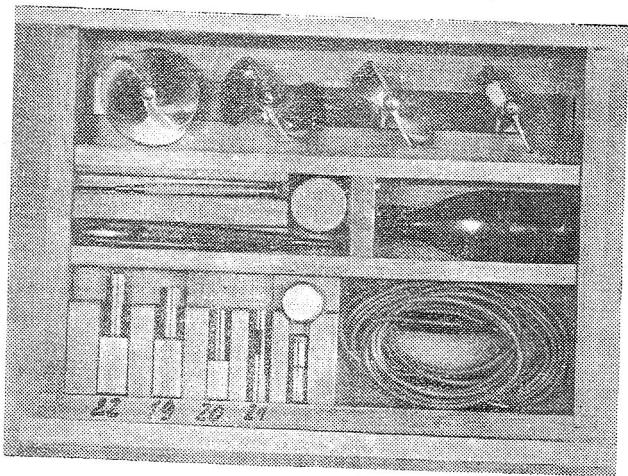
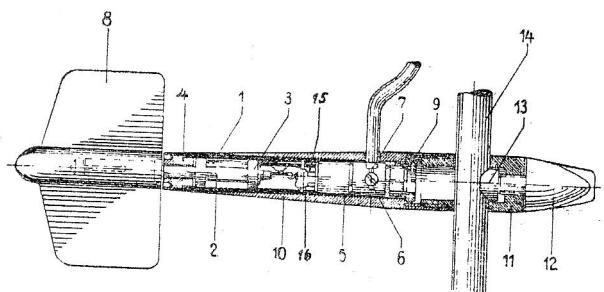
Ἐτέρα ἀνάγκη τοῦ ἐργαστηρίου ἡτοῦ ἡ κατασκευὴ μιᾶς συσκευῆς ΡΕΫΝΟΑΔΣ (Σχ. 1/11). Αὕτη κατεσκευάσθη ἐξ ἑνὸς νελίνου σωλῆνος διαμέτρου 13 π.π και μήκους 1.90 μ. τροφοδοτούμενου ὑπὸ ὑπερυψωμένης δεξαμενῆς σταθερᾶς στάθμης (Σχ. 1/19), τοῦ νήματος ροῆς χρωματιζούμενου διὰ τετραχλωριούχου ἀνθρακος παροχετευούμενου ὑπὸ σταθερὰν πίεσιν και ἵσην τῆς τοῦ ὅδατος. Τινὰ τῶν ἔξαρτημάτων τῆς συσκευῆς εἰσήχθησαν ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ.

Μέχρι σήμερον διὰ τῆς ὧς ἀνω συσκευῆς ἐπετεύχθη νηματώδης ροὴ διὰ P—3.900.

Τελευταίως δύο φορηταὶ βενζινοκίνητοι ἀντλίαι (Σχ. 1/20—38) διὰ τροφοδότησιν συσκευῶν μετρήσεως, ἀπωλεῖσθν μεγάλης πιεσεως και ἀνευ ταλαντώσεων τούτων μετά

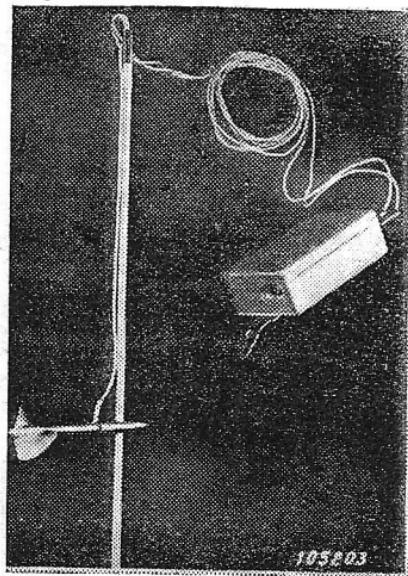

Εἰκὼν 19.—Ἐξαρτήματα αὐτομάτου και ἐμμέσου μετρήσεως σταθμῶν και ταχυτήτων Ott.

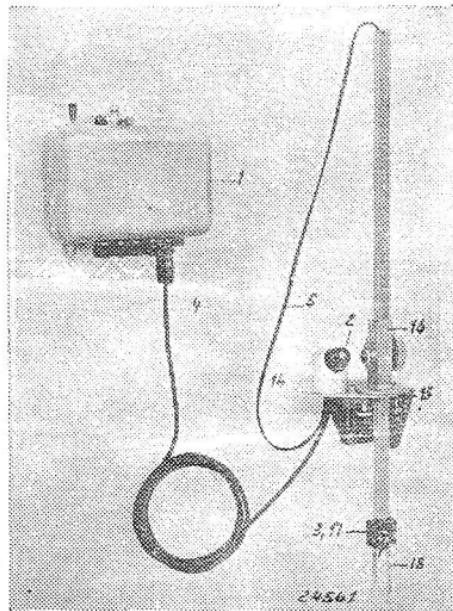

Εἰκὼν 20.—Μικρομυλίσκος Ott.

τῶν σχετικῶν ἔξαρτημάτων των, δι' ὑψηλοὺς ἀριθμοὺς ΡΕΫΝΟΑΔΣ και μικρὰς παροχὰς (0,1—1,5)λ/1'', δις και διὰ μελέτας διανομῶν ταχυτήτων εἰς ΖΕΤΣ, ἐπλούτισαν τὸ

Εικώνα 21.—Μικρομυλίσκος Οιτι μετά ήλεκτρο. καταμετρητοῦ μικρὸν Ἐργαστήριον Ὑδραυλικῆς τοῦ Ε.Μ.Π.
Διὰ τὰς συσκευὰς τοῦ συγκροτήματος χημικῶν ἐρευ-

Εικώνα 22.—Ἡλεκτρικὸν σταθμήμετρον μέσης στάθμης Οιτινῶν καὶ ἔξυγιάνσεων δὲν θὰ ἀσχοληθῶμεν ἐπὶ τοῦ παρόντος.